

Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura
Torre de Hércules inscrita en la Lista del Patrimonio Mundial en 2009

TORRE DE HÉRCULES

PATRIMONIO DA HUMANIDADE
e as súas lendas

A torre de caramelo*

TORRE DE HÉRCULES

Esta é a nosa torre, o noso símbolo. A súa silueta reflicte sobre o océano a personalidade atlántica de quen habitamos A Coruña. A Torre de Hércules é parte do noso patrimonio e, desde o ano 2009, tamén é Patrimonio da Humanidade.

É única, e tamén é o faro máis antigo do mundo en funcionamento. Construída polos romanos no século I, orixinalmente era máis baixa, máis ancha e cunha rampla para subir o combustible que alimentaba a súa luz.

En 1788, Eustaquio Giannini inicia a súa gran reforma coa axuda de José Cornide, rexedor da cidade. O proxecto conservou e realzou os restos romanos do monumento. Recubriu o faro romano cunha fachada de gusto neoclásico, cunha franxa ascendente que lembra a rampla orixinal. Máis tarde engadíronse: o remate superior que alberga a lámpada, a edícula que acubilla a inscrición latina e a plataforma da base.

A de Giannini é a Torre que ves hoxe debuxada nos solpores da Coruña. Nunca a esquecerás, nas túas viaxes polo mundo non verás moitos faros de planta cadrada e alma romana.

*de Picasso

Pablo Picasso viviu parte da súa infancia na Coruña debuxando e pintando a Torre en varias ocasións. Ao pequeno artista gustáballo chamala Torre de caramelo.

...perfis:

Gaio Sevio Lupo. A Torre de Hércules é o único faro romano do que se coñece o nome do arquitecto. El mesmo encargouse de perpetuar o seu nome ao gravalo nunha inscrición votiva dedicada ao deus Marte Augusto e que se pode ver aos pés da construción.

Eustaquio Giannini. Enxeñeiro militar encargado de realizar, a finais do século XVIII, a modificación máis importante que sufriu a Torre. Giannini tamén deixou unha memoria en tinta sobre pedra como sinatura da restauración que converteu á torre nun faro moderno á altura da época.

Raíña Isabel II. En 1858, con motivo da visita da raíña á cidade, decidiuse "embelecer" o interior da Torre de Hércules. Para iso ocultáronse as paredes internas con falsos muros de barrotillo, fíxose un recubrimento con papel estampado e teas e construíronse falsos teitos para tapar as bóvedas.

José Cornide. Erudito coruñés que publica en 1792 "Investigacións sobre a fundación e fábrica da Torre chamada de Hércules", obra que segue sendo clave para o estudo do faro.

Lendas

A Lenda de Hércules

Cóntase que había un xigante chamado Xerión, que reinaba nas terras do Texo ao Douro e que tiña ameazada a toda a poboación. Despois de tres días de loita, Hércules venceu o xigante, enterrou a súa cabeza e sobre ela mandou construír unha torre. Nas súas proximidades fundou unha cidade chamada Crunia como lembranza da primeira muller que habitou este lugar e da cal se namorou. Cando Hércules marchou, Espán dotou á torre dun candil cun lume que nunca se apagaba. Tamén colocou un grande espello polo que se vían vir as naves inimigas.

Escultura de Hércules no CIAV Francisco Leiro, 1992

Breogán e Ith

Cóntase que tras conquistar todo o territorio, fundou a cidade de Brigantia (A Coruña) e construíu unha torre. Á súa morte, sucedeu o seu fillo Ith, o cal ao ver desde o alto da Torre as terras de Irlanda partiu para conquistalas. Foi asasinado e o seu corpo devolto a Brigantia, onde foi enterrado. A testemuña foi recollida polo seu fillo Mil, quen tentou de novo a conquista de Irlanda e esta vez conseguiu vencer os Thuatha-Dé-Dannan e dominar todo o país.

Relato de Trezenzonio

Cóntase que o monxe Trezenzonio viaxa a Galicia, unhas terras deshabitadas. Na súa costa descobre unha alta construción, o Farum Brecantium, ao que se achega e sobe. Divisa unha illa e viaxa até ela. Alí entra nun estado de beatitude que dura sete anos. Pasado ese tempo, un anxo ordénalle regresar pero el negase. Sofre o castigo de quedar cego e o seu corpo cóbrese de chagas. Implora o perdón divino e regresa nunha barca a Galicia, pero ao chegar o Farum Brecantium está semiderruído e a cidade repoboada.

A visita á Torre

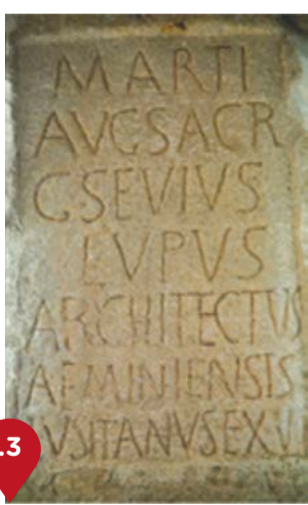
1

CIAV
O Centro de Interpretación e Atención ao Visitante (CIAV) está situado nas inmediacións da Torre de Hércules. Ademais da recepción, onde o persoal atende os visitantes, o CIAV dispón dun espazo expositivo no que se explica a evolución histórica da Torre, a súa función de faro e a súa relevancia estratéxica dentro do imperio romano.

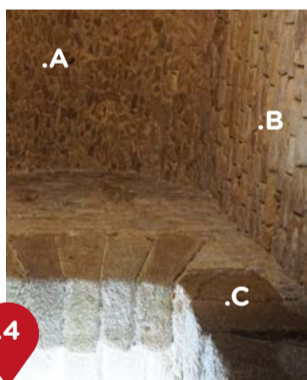

XACEMENTO ARQUEOLÓXICO

Na entrada á Torre atópanse os restos dos alicerces orixinais e das construcións que foron acaroadas ao faro.

INSCRICIÓN LATINA
Ao pé da torre consérvase a inscrición romana co nome do arquitecto protexida por unha edícula do século XIX.

CÁMARAS
O núcleo interno romano está dividido en tres plantas, e cada unha, en catro cámaras cubertas por bóvedas de canón. Todas as cámaras conservan os modos de construír tipicamente romanos.

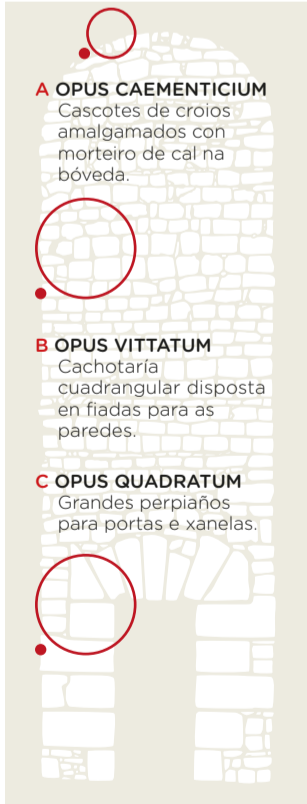
SALA CIRCULAR
Deseñada por Eustaquio Giannini, ocupa o lugar dunha antiga rotonda romana cuberta cunha cúpula. Conserva, en gran medida, o chan romano.

LANTERNA DO FARO
O fanal que alberga a lanterna do faro construíuse en 1804. A lámpada emite, cada 20 segundos, un grupo de 4 escintilleos.

ANTIGA LANTERNA
A rotonda superior da Torre de Hércules, substituída no século XVIII pola Sala Giannini, posiblemente albergaba o sistema de iluminación do faro romano. Segundo as últimas investigacións, a Torre de Hércules ilumínase cunha lámpada de aceite similar ás de uso doméstico, pero de enormes dimensións. Esta peza atópase actualmente nas escavacións da Torre.

A OPUS CAEMENTICIUM
Cascoetes de croios amalgamados con morteiro de cal na bóveda.

B OPUS VITTATUM
Cachotaría cuadrangular disposta en fiadas para as paredes.

C OPUS QUADRATUM
Grandes perpiños para portas e xanelas.

MÁIS INFORMACIÓN EN:

www.torredeherculesacoruna.com

www.turismocoruna.com

SÍGUENOS EN:

Torre de Hércules
Doutor Vázquez Iglesias, s/n
15002 A Coruña
T +34 981 223 730
torredehercules@coruna.es

HORARIO TORRE

INVERNO (OUTUBRO A MAIO)
DE LUNS A DOMINGO 10:00 h - 17:30 h
VERÁN (XUÑO A SETEMBRO)
DE LUNS A DOMINGO 10:00 h - 20:30 h

HORARIO CIAV

INVERNO (OUTUBRO A MAIO)
DE LUNS A DOMINGO 10:30 h - 17:30 h
VERÁN (XUÑO A SETEMBRO)
DE LUNS A VENRES 9:00 h - 20:30 h
SÁBADOS, DOMINGOS E FESTIVOS 10:00 h - 20:30 h

VENDA DE ENTRADAS NO CIAV

INVERNO (OUTUBRO A MAIO)
DE LUNS A DOMINGO 9:40 h - 17:15 h
VERÁN (XUÑO A SETEMBRO)
DE LUNS A DOMINGO 9:40 h - 20:15 h

CORUÑA
PROXIMA

A CORUÑA

SEMPRE ABERTA

TORRE DE HÉRCULES - PATRIMONIO DA HUMANIDADE - A CORUÑA
O único faro romano, do mundo, en funcionamento

A Torre no tempo:

SÉCULO I
posible alzado

1788
estado previo á reforma

1788-1790
reforma e estado actual

Desde 2008, a Torre de Hércules está irmandada coa Estatua da Liberdade, dous grandes símbolos que unen o novo e o vello continente a través do Atlántico; e co Faro do Castelo en La Habana, o máis antigo do continente americano.

57 m

46 m*

25 m

TORRE DE HÉRCULES
século I - 1788
chanzos 234
43° 23' 09" N
8° 24' 23" W
OpD(4) 20s
alcance 23 millas

ESTATUA DA LIBERDADE
ano 1886
chanzos 156
40° 41' 21" N
74° 02' 40" W
*sen incluír o pedestal

FARO DO MORRO
ano 1845
chanzos 170
23° 09' 01" N
82° 21' 24" W
Fl(2)W 15s
alcance 18 millas